

Nr 248.

Av herr **Hildebrand**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 187, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin.*

Enligt den i Kungl. Maj:ts proposition, nr 187, angående ändring i vissa delar av kungl. förordningen angående försäljning av brännvin, föreslagna lydelsen av 15 §, mom. 2, skulle så gott som undantagslöst konsumenternas inköpsrätt beträffande brännvin bindas vid det försäljningsområde, där de äro boende, d. v. s. hava sin stadigvarande uppehållsort, samt innehavare av rätt till detaljhandel vara förbjuden att utminutera brännvin till konsumenter, boende inom annat försäljningsområde än det, där rättigheten utövas. På sätt framgår av motiveringen till ifrågavarande stadgande, avser detsamma att möjliggöra, att av bolagen vidtagna särskilda kontrollanordningar må kunna tillämpas med erforderlig effektivitet.

Såsom vid förarbetena till ifrågavarande lagstiftning framhållits bör ett intrång, vare sig i konsumenternas fria görande och låtande eller i handelsidkarnas näringsfrihet av så genomgripande art, varom här är fråga, icke i större utsträckning ifrågakomma än vad som för vinnande av det åsyftade ändamålet, effektivitet i vidtagna kontrollanordningar, är oundgängligen nödvändigt.

Emellertid lär icke med fog kunna påstås, att effektiviteten av kontrollföreskrifter äventyras, därest t. ex. innehavare av rätt till detaljhandel bibehålles vid rätten att genom försändning försälja brännvin till konsument, boende inom försäljningsområde, där kontrollföreskrifter icke meddelats.

Ej heller torde för vinnande av effektiv kontroll i fråga om försäljning till konsument, boende inom område, där dylika föreskrifter finnas, annan bestämmelse fordras än att bolaget inom nämnda område erhåller uppgift om köparen och den kvantitet, som till honom försålts, samt, i fråga om vissa försäljningsområden, att köparen därjämte styrkt sin rätt till inköp och omfattningen därav.

Det kungl. förslaget måste följaktligen anses gå väsentligt längre än vad för vinnande av den eftersträfvade effektiviteten varit nödigt.

Detta syftemål synes på ett fullt betryggande sätt kunna ernås, utan att den enskildes intressen och näringsfriheten åsidosättas i så hög grad, som genom det kungl. förslaget är fallet, därigenom att innehavare av rättighet till detaljhandel medgives att utminutera brännvin jämväl till konsument, boende inom annat försäljningsområde, än det, där rättigheten utövas, därest och i den mån denne styrker sig inom sistnämnda område vara berättigad till inköp av brännvin. I de fall, där försäljningen sker till konsument, boende inom försäljningsområde, där kontrollföreskrifter äro utfärdade, bör konsumentens inköpsrätt styrkas med bevis, som det *åligger* bolaget i hans hemort att utfärda. Vid försäljning i sistnämnda fall bör jämväl föreskrivas, att försäljaren skall ej mindre å beviset göra anteckning om den försålda kvantiteten än även omedelbart till bolaget i hemorten insända bestyrkt avskrift av köparens kvitto eller rekvisition å sagda kvantitet.

Enligt nu gällande förordning angående försäljning av brännvin delas brännvinsförsäljningen i partihandel och detaljhandel, och förstås med partihandel försäljning till den, vilken äger tillverka brännvin eller innehar rättighet till detaljhandel därmed, ävensom försäljning av minst 250 liter till den, som till avsalu bedriver rening av brännvin, varemot all annan handel med brännvin är detaljhandel.

Rätten till detaljhandel är inskränkt till de särskilda fall, nämnda förordning angiver, varemot för rätt till partihandel ej gälla andra villkor än de, som gälla för idkande av handel i allmänhet.

Enligt den i kungl. propositionen föreslagna lydelsen av 26 §, mom. 1, skulle rätten till import av brännvin vara förbehållen den, som visar sig äga rätt försälja brännvin. Denna bestämmelse avser givetvis att medgiva rätt till ifrågavarande import för såväl parti- som detaljhandlare utan annan begränsning än att vid den importerade varans uttagande vederbörandes försäljningsrätt skall styrkas. Detta skall uppenbarligen ske i fråga om partihandlare därigenom, att han visar, att han iakttagit vad för idkande av handel i allmänhet är före-

skrivet, och beträffande detaljhandlare därigenom, att han företer bevis om upplåtelse eller överlåtelse å honom av försäljningsrättighet eller styrker sig innehava sådan rätt på grund av stadgandena i brännvinsförordningens 9 och 10 §§.

Emellertid synes, att döma av bland annat i pressen gjorda uttalanden rörande det föreslagna stadgandet, dettas avfattning å vissa håll hava givit anledning till den förmodan, att den importören enligt stadgandet åliggande bevisskyldigheten icke skulle kunna fullgöras annorledes än genom företeende av tillståndsbevis om detaljhandel samt att följaktligen rättmätiga utövare av detaljhandel utan särskilt tillståndsbevis ävensom partihandlare skulle vara uteslutna från importrätt.

Då det synes vara angeläget att varje anledning till misstolkning av förevarande stadgande undanröjes, torde detsamma böra givas en avfattning, som tydligt utmärker dess ovan angivna innebörd.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att i §§ 15 och 26 i förordningen angående försäljning av brännvin nedan angivna förändringar vidtagas.

15 §.

2. Vid — — — kontrollstyrelsen.

Det — — — betingas.

Innehavare av rätt till detaljhandel må ej till person, boende inom annat försäljningsområde än det, där rättigheten utövas, utminutera brännvin i vidare mån än innehavare av dylik rätt inom nämnda område; vare ock vid sådan försäljning skyldig iakttaga de föreskrifter, kontrollstyrelsen kan för dylika fall meddela. Erfordras på grund av dylik föreskrift vid utminutering, varom nyss sagts, av bolag utfärdat bevis rörande inom dess försäljningsområde boende persons rätt till inköp av brännvin, vare bolaget på dennes begäran pliktigt utfärda sådant bevis.

Bolag — — — brännvin.

10. Förmenar någon, att bolag obehörigen vägrat att till honom utminutera brännvin eller lämna honom sådant bevis, som — — — föras.

26 §.

1. Brännvin må till riket införas blott av den, som äger rätt till parti- eller detaljhandel med brännvin.
2. Vid — — — kontrollstyrelsen.
3. Brännvin — — — därtill.
4. Utan — — — ilandföras.
5. Angående — — — Kungl. Maj:t.
6. Med — — — förordnar.

Stockholm den 8 maj 1915.

Karl Hildebrand.
